

Europos Vadovų Taryba

Briuselis, 2023 m. gruodžio 15 d.
(OR. en)

EUCO 20/23

CO EUR 16
CONCL 6

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2023 m. gruodžio 14 d. ir 15 d.) – Išvados

Delegacijoms pridedamos pirmiau nurodytame susitikime priimtose Europos Vadovų Tarybos išvados.

I. UKRAINA

1. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad ryžtingai smerkia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuriuo akivaizdžiai pažeidžiama JT Chartija, ir dar kartą patvirtina, kad Europos Sąjunga nesvyruodama remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas, ir jos prigimtinę teisę gintis nuo Rusijos agresijos.
2. Europos Vadovų Taryba primena savo ankstesnes išvadas ir patvirtina Europos Sąjungos nekintamą įsipareigojimą toliau teikti Ukrainai ir jos žmonėms tvirtą politinę, finansinę, ekonominę, karinę bei diplomatinę paramą ir humanitarinę pagalbą tol, kol reikės.
3. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės toliau atsižvelgs į Ukrainos neatidėliotinus karinius ir gynybos poreikius. Visų pirma Europos Vadovų Taryba pabrėžia laiku teikiamos, nuspėjamos ir tvarios karinės paramos Ukrainai svarbą, ypač pasitelkiant Europos taikos priemonę ir ES karinę pagalbos misiją, taip pat tiesioginę valstybių narių dvišalę pagalbą. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikia skubiai paspartinti raketų ir šaudmenų tiekimą, ypač pagal vieno milijono artilerijos šaudmenų iniciatyvą, ir suteikti Ukrainai daugiau oro erdvės gynybos sistemų.

Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos suintensyvinti darbą, susijusį su Europos taikos priemonės reforma ir tolesniu jos finansavimo didinimu, remiantis vyriausiojo įgaliotinio pasiūlymu.

Europos Sąjunga ir jos valstybės narės tebėra pasiryžusios ilguoju laikotarpiu kartu su partneriais prisidėti prie saugumo įsipareigojimų Ukrainai – tai padės Ukrainai gintis, priešintis destabilizavimo pastangoms ir atgrasyti nuo agresijos veiksmų ateityje.

Vyriausiajam įgaliotiniui padarius pranešimą, Europos Vadovų Taryba aptarė būsimus ES įsipareigojimus Ukrainai saugumo srityje. Ji prašo vyriausiojo įgaliotinio ir valstybių narių tęsti darbą Taryboje. Europos Vadovų Taryba ir toliau skirs dėmesio šiam klausimui.

Karinė parama ir saugumo įsipareigojimai bus užtikrinti visapusiškai paisant tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos ir atsižvelgiant į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

4. Rusijai nuolat vykdant išpuolius prieš Ukrainos civilinę ir ypatingos svarbos infrastruktūrą, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės intensyviau teiks Ukrainai tolesnę humanitarinę ir civilinės saugos pagalbą, taip pat pagalbą, kuria siekiama užtikrinti jos energetikos sektoriaus atsparumą žiemos metu. Be to, Europos Sąjunga tebėra pasiryžusi, koordinuodama veiksmus su tarptautiniais partneriais, remti Ukrainos atkūrimą, atsigavimą ir atstatymą, įskaitant išminavimo procesą ir psichosocialinę reabilitaciją.
5. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės toliau dės intensyvias pastangas megzti ryšius pasauliniu mastu ir bendradarbiaus su Ukraina ir partneriais iš visų pasaulio regionų, kad užtikrintų kuo platesnę tarptautinę paramą visapusiškai, teisingai ir ilgalaikiai taikai ir pagrindiniams Ukrainos taikos formulės principams bei tikslams, siekiant surengti būsimą pasaulinį aukščiausiojo lygio susitikimą dėl taikos.
6. Europos Vadovų Taryba pakartoja savo raginimą, koordinuojant veiksmus su partneriais, daryti ryžtingą pažangą dėl to, kaip būtų galima nukreipti privačių subjektų laikomas ypatingąsias pajamas, tiesiogiai atsirandančias iš imobilizuoto Rusijos turto, Ukrainai ir jos atsigavimui bei atstatymui paremti, laikantis taikytinų sutartinių įsipareigojimų ir vadovaujantis ES bei tarptautine teise. Šiame kontekste ji atkreipia dėmesį į neseniai pateiktus pasiūlymus dėl ypatingųjų pajamų, atsirandančių iš imobilizuoto Rusijos turto.

7. Rusija ir jos vadovai turi būti patraukti visapusiškon atsakomybėn už agresijos karo prieš Ukrainą vykdymą ir už kitus sunkiausius nusikaltimus pagal tarptautinę teisę, taip pat už milžiniškus jos karo sukeltus nuostolius. Europos Vadovų Taryba ragina toliau dėti pastangas – be kita ko, Koalicijoje dėl tribunolo steigimo – įsteigti baudžiamojo persekiojimo už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą tribunolą, kuriam būtų teikiama kuo platesnė tarpreregioninė parama ir užtikrinamas kuo didesnis legitimumas, ir nustatyti būsimą žalos atlyginimo mechanizmą; ji pakartoja remianti Europos Tarybos sukurta Rusijos Federacijos agresijos prieš Ukrainą padarytos žalos registrą, kaip pirmą apčiuopiamą žingsnį šia linkme. Ji taip pat ragina visas valstybes greitai pasirašyti ir ratifikuoti Liublianos ir Hagos konvenciją dėl tarptautinio bendradarbiavimo genocido, nusikaltimų žmoniškumui, karo nusikaltimų ir kitų tarptautinių nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos klausimais. Europos Vadovų Taryba taip pat pakartoja remianti Tarptautinio baudžiamojo teismo darbą ir smerkia Rusijos nuolatinius bandymus pakenkti jo tarptautiniams įgaliojimams ir veikimui.
8. Europos Vadovų Taryba pakartoja savo skubų raginimą Rusijai ir Baltarusijai nedelsiant užtikrinti visų neteisėtai deportuotų ir perkeltų Ukrainos vaikų ir kitų civilių saugų grąžinimą į Ukrainą.
9. Europos Sąjunga yra pasiryžusi dar labiau susilpninti Rusijos galimybes vykdyti agresijos karą, be kita ko, toliau griežtindama savo sankcijas ir užtikrindama jų visapusišką ir veiksmingą įgyvendinimą ir jų apėjimo prevenciją, ypač didelės rizikos prekių atžvilgiu, glaudžiai bendradarbiaudama su partneriais ir sąjungininkais. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 12-ojo sankcijų paketo priėmimą. Ji taip pat palankiai vertina susitarimą, pasiektą dėl Direktyvos dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus. Europos Vadovų Taryba smerkia tai, kad Iranas, Baltarusija ir KLDK toliau teikia karinę paramą Rusijos agresijos karui. Ji taip pat primygtinai ragina visas šalis neteikti materialinės ar kitokios paramos Rusijos agresijos karui. Europos Sąjunga toliau intensyviai dirbs su partneriais, kad būtų kovojama su melagingais Rusijos naratyvais ir dezinformacija apie karą.

10. Europos Vadovų Taryba pabrėžia saugumo ir stabilumo Juodojoje jūroje svarbą. Gyvybiškai svarbu, kad Ukrainos grūdų eksportas būtų tvarus ir grūdai pasiektų pasaulio rinkas. Europos Vadovų Taryba remia visas pastangas palengvinti Ukrainos grūdų ir kitų žemės ūkio produktų eksportą į šalis, kurioms jų labiausiai reikia, visų pirma Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose. Europos Vadovų Taryba taip pat pabrėžia, kad svarbu išnaudoti visą ES solidarumo koridorių potencialą, ir prašo Komisijos paspartinti darbą su valstybėmis narėmis siekiant pasiūlyti naujų priemonių, skirtų toliau plėtoti solidarumo koridorių pajėgumus visais maršrutais.
11. Europos Sąjunga toliau remis Moldovos Respubliką ir Sakartvelą jiems reaguojant į iššūkius, su kuriais jie susiduria dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą.

II. ARTIMIEJI RYTAI

12. Europos Vadovų Taryboje įvyko nuodugnios strateginės diskusijos dėl Artimųjų Rytų.

III. PLĖTRA IR REFORMOS

13. Primindama Granados deklaraciją, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad plėtra yra geostrateginė investicija į taiką, saugumą, stabilumą ir gerovę. Tai vienas iš veiksmų, padedančių gerinti Europos piliečių ekonomines ir socialines sąlygas ir mažinti skirtumus tarp šalių; vykdant plėtrą taip pat turi būti puoselėjamos vertybės, kuriomis grindžiama Sąjunga. Žvelgiant į tolesnės Sąjungos plėtros perspektyvą, tiek būsimos valstybės narės, tiek Europos Sąjunga stojimo metu turi būti pasirengusios. Pažanga turėtų būti daroma lygiagrečiai abiejose pusėse. Narystės siekiančios valstybės turi intensyvuoti reformų pastangas, visų pirma teisinės valstybės srityje, atsižvelgdamos į pasiekimais grindžiamą stojimo proceso pobūdį ir pasinaudodamos ES pagalba. Tuo pat metu Sąjungai reikia atlikti būtiną vidaus parengiamąjį darbą ir reformas, nustatant Sąjungos ilgalaikius užmojus ir jų įgyvendinimo būdus ir sprendžiant pagrindinius klausimus, susijusius su jos prioritetais bei politika, taip pat jos pajėgumu veikti. Tai sustiprins ES ir padidins Europos suverenumą.

14. Europos Vadovų Taryba pritaria 2023 m. gruodžio 12 d. Tarybos išvadoms dėl plėtos. Remdamasi 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos plėtos dokumentų rinkiniu, Europos Vadovų Taryba priima toliau nurodytus sprendimus.

Ukraina ir Moldovos Respublika

15. Europos Vadovų Taryba nusprendžia pradėti stojimo derybas su Ukraina ir Moldovos Respublika.

Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos priimti atitinkamas derybų programas, kai bus imtasi atitinkamose 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos rekomendacijose nustatytų atitinkamų veiksmų.

Sakartvelas

16. Europos Vadovų Taryba taip pat nusprendžia suteikti Sakartvelui šalies kandidatės statusą su sąlyga, kad bus imtasi 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos rekomendacijoje nustatytų atitinkamų veiksmų.

Bosnija ir Hercegovina

17. Europos Vadovų Taryba pradės stojimo derybas su Bosnija ir Hercegovina, kai bus pasiektas reikiamas atitikties narystės kriterijams lygis.

Ji prašo Komisijos pranešti Tarybai apie pažangą vėliausiai 2024 m. kovo mėn., kad būtų galima priimti sprendimą.

Šiaurės Makedonija

18. Europos Sąjunga yra pasirengusi užbaigti stojimo derybų su Šiaurės Makedonija pradžios etapą, kai tik ji, laikydamasi savo vidaus procedūrų, įvykdys savo įsipareigojimą užbaigti konstitucinius pakeitimus, kaip nurodyta 2022 m. liepos 18 d. Tarybos išvadose. Europos Vadovų Taryba ragina Šiaurės Makedoniją šiuos pakeitimus užbaigti sparčiau.

Vakarų Balkanai

19. Dar kartą patvirtindama, kad yra visapusiškai ir nedviprasmiškai įsipareigojusi dėl Vakarų Balkanų narystės ES perspektyvos, Europos Vadovų Taryba ragina paspartinti jų stojimo procesą.
20. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos komunikatą dėl naujo Vakarų Balkanų ekonomikos augimo plano, kuriuo siekiama paspartinti Vakarų Balkanų ir Europos Sąjungos socialinę ir ekonominę konvergenciją, remiantis griežtomis sąlygomis, ir raginama, kad regionas suintensyvintų su ES susijusių reformų tempą ir darytų pažangą įgyvendinant regiono ekonominę integraciją pasitelkiant bendrą regioninę rinką, remiantis ES taisyklėmis ir standartais.
21. Europos Vadovų Taryba tebėra pasiryžusi siekti, kad Europos Sąjungos ir šio regiono laipsniška integracija būtų toliau įgyvendinama paties plėtros proceso metu, pasiekiant galimybę nebetęsti proceso ir remiantis pasiekimais.

Reformos

22. Sąjungai plečiantis, kad Europos integracija būtų sėkminga, reikia, kad Sąjungos politika būtų pritaikyta ateičiai ir tvariai finansuojama, vadovaujantis vertybėmis, kuriomis grindžiama Sąjunga, ir kad ES institucijos ir toliau veiktų efektyviai.
23. Vidaus reformų klausimus Europos Vadovų Taryba aptars būsimuose susitikimuose, kad ne vėliau kaip 2024 m. vasarą būtų galima priimti išvadas dėl būsimo darbo veiksmų gairių.

IV. 2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA

24. Europos Vadovų Taryba aptarė 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos peržiūrą, kaip išdėstyta dok. EUCO 23/23; jai tvirtai pritarė 26 valstybių ar vyriausybių vadovai. Šį klausimą Europos Vadovų Taryba vėl svarstys kitų metų pradžioje.

V. SAUGUMAS IR GYNYBA

25. Atsižvelgdama į nestabilumą pasaulyje, strateginę konkurenciją ir grėsmes saugumui, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu stiprinti Europos saugumą ir gynybą siekiant sukurti plačių užmojų geopolitinę Sąjungą. Sąjungai reikia priimti daugiau atsakomybės už savo pačios saugumą ir gynybą, laikytis strateginės veiksmų krypties ir padidinti savo gebėjimą veikti autonomiškai.
26. Įvertinusi darbą, atliktą jos ankstesnėms išvadoms, Versalio deklaracijai ir Strateginiam kelrodžiui įgyvendinti, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikia nuveikti daugiau norint pasiekti Sąjungos tikslus gerinti gynybos parengtį ir bendradarbiavimo pagrindus didinti gynybos išlaidas, be kita ko, didinant investicijas gynybos srityje bei stiprinant pajėgumų plėtojimą, ir norint sukurti veiksmingą ir integruotą gynybos rinką. Visų pirma Europos Vadovų Taryba:
- a) ragina skubos tvarka įgyvendinti esamas priemones siekiant palengvinti ir koordinuoti bendrus viešuosius pirkimus ir padidinti Europos gynybos pramonės sąveikumą bei gamybos pajėgumą, siekiant papildyti valstybių narių atsargas, pirmiausia atsižvelgiant į Ukrainai teiksimą paramą;
 - b) ragina vyriausiąją įgaliotinę ir Komisiją, koordinuojant veiksmus su Europos gynybos agentūra, greitai pateikti Europos gynybos pramonės strategiją, įskaitant pasiūlymą dėl Europos investicijų gynybos srityje programos, atsižvelgiant į poreikį stiprinti Europos gynybos technologinę ir pramoninę bazę, įskaitant MVI, ir užtikrinti, kad ši bazė taptų novatoriškesnė, konkurencingesnė ir atsparesnė;

- c) pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti integruotą rinką gynybos srityje, kad būtų sustiprintos tarpvalstybinės tiekimo grandinės, užtikrintos ypatingos svarbos technologijos ir padidintas Europos gynybos pramonės konkurencingumas. Tuo tikslu ES gynybos pramonės sektoriaus reguliavimo sistema turėtų būti pritaikyta, kad būtų padidintas sąveikumas ir pagerintas standartizavimas bei sertifikavimo procesų suderinimas ir kad būtų sudarytos sąlygos greičiau ir lanksčiau imtis veiksmų, visų pirma viešųjų pirkimų srityje;
- d) atsižvelgdama į tai, kad bus parengta kita Strateginio kelrodžio metinė pažangos ataskaita, ir laikantis įsipareigojimų, kuriuos prisiėmė vykdant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO) dalyvaujančios valstybės narės, ragina intensyvuoti darbą, kad būtų didinama Sąjungos gynybos parengtis, atsparumas ir saugumas, be kita ko, pasitelkiant investicijas gynybos srityje, karinį mobilumą, reguliarias realiąsias pratybas, didinant kosmoso saugumą, kovojant su kibernetinėmis ir hibridinėmis grėsmėmis, kovojant su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi remiantis neseniai sukurtu priemonių rinkiniu, kuris apima galimybę apsvarstyti naujas ribojamąsias priemones, ir stiprinant pajėgumų, būtinų visų rūšių misijoms ir operacijoms vykdyti, bendradarbiaujamąjį plėtojimą, visų pirma įgyvendinant ES greitojo dislokavimo pajėgumus;
- e) ragina sustiprinti Europos investicijų banko grupės vaidmenį, remiant Europos saugumą ir gynybą, šio banko Strateginės Europos saugumo iniciatyvos pagrindu;
- f) ragina tęsti darbą siekiant sustiprinti naująjį susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų, atsižvelgiant į 2023 m. gruodžio 11 d. Tarybos išvadas dėl civilinių BSGP pajėgumų.

27. Saugumo ir gynybos srityje stipresnė ir pajėgesnė Europos Sąjunga teigiamai prisidės prie pasaulinio ir transatlantinio saugumo; ji papildys NATO, kuri tebėra jos narių kolektyvinės gynybos pagrindas. Tuo nedaroma poveikio tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifiniam pobūdžiui ir atsižvelgiama į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

VI. MIGRACIJA IR KITI KLAUSIMAI

Migracija

28. Europos Vadovų Taryboje įvyko strateginė diskusija dėl migracijos ir buvo susipažinta su neseniai gautu Europos Komisijos pirmininkės laišku.
29. Europos Sąjunga ir toliau laikysis visapusiško požiūrio į migraciją, apimančio intensyvesnius išorės veiksmus, abipusiškai naudingas visapusiškas partnerystes su kilmės ir tranzito valstybėmis, pagrindinių migracijos priežasčių šalinimą, teisėtos migracijos galimybes, veiksmingesnę ES išorės sienų apsaugą, ryžtingą kovą su organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis ir neteisėtu žmonių gabenimu, migracijos kaip hibridinės grėsmės instrumentalizavimą ir grąžinimo stiprinimą.

Hibridiniai išpuoliai

30. Europos Vadovų Taryba griežtai smerkia visus hibridinius išpuolius, įskaitant trečiųjų valstybių vykdomą migrantų instrumentalizavimą politiniais tikslais, ir tebėra pasiryžusi užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų kontrolę. Europos Sąjunga yra pasiryžusi kovoti su Rusijos Federacijos ir Baltarusijos tebevykdomais hibridiniais išpuoliais prie jos išorės sienų.

COP28

31. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad sėkmingai užbaigta JT klimato kaitos konferencija (COP28), ir pirmąjį Paryžiaus susitarimo bendros pažangos įvertinimą, visų pirma susitarimą paspartinti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimą siekiant ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti nulinį grynąjį išmetamųjų teršalų kiekį ir susitarimą ne vėliau kaip 2030 m. pasaulio mastu išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti 43 %, o ne vėliau kaip 2035 m. – 60 %, palyginti su 2019 m. lygiu, atsižvelgiant į geriausius turimus mokslo duomenis, kad būtų galima pasiekti 1,5 °C tikslą. Ji taip pat palankiai vertina visų šalių susitarimą pertvarkyti energetikos sistemas atsisakant iškastinio kuro.

VII. ES IR TURKIJOS SANTYKIAI

32. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į vyriausiojo įgaliotinio ir Europos Komisijos bendrą ataskaitą dėl ES ir Turkijos santykių dabartinės padėties ir vėl svarstys šį klausimą būsimame Europos Vadovų Tarybos susitikime.

VIII. KOVA SU ANTISEMITIZMU, RASIZMU IR KSENOFOBIIJA

33. Rimtai susirūpinusi dėl nerimą keliančių pastarojo meto incidentų, Europos Vadovų Taryba pakartoja kuo griežčiausiai smerkianti visų formų antisemitizmą ir neapykantą, netoleranciją, rasizmą ir ksenofobiją, įskaitant neapykantą musulmonams. Šiame kontekste ji primena Europos Sąjungos kovos su rasizmu veiksmų planą ir Europos kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategiją, kurios greitas įgyvendinimas labai svarbus žydų bendruomenių saugumui.

IX. STRATEGINĖ DARBOTVARKĖ

34. Po neformalaus susitikimo Granadoje ir vėlesnių konsultacijų, taip pat atsižvelgdama į ilgalaikius tikslus sustiprinti Sąjungą ir parengti ją naujų narių priėmimui, Europos Vadovų Taryba toliau dirbs prie naujosios strateginės darbotvarkės, kuria būtų nustatomi Sąjungos prioritetai bei būdai juos įgyvendinti per artimiausius metus ir Sąjungai teikiamos gairės kitam instituciniam ciklui. Kitą strateginę darbotvarkę Europos Vadovų Taryba priims ne vėliau kaip 2024 m. vasarą.
-